

(B) برخه: د میوې د باغ احیا کول
دریم لوست: د وړو بخت کول او ساتنه

اصطلاحگانې

- له کېت څخه تر دمخه د نبات ذخیره او ساتنه Heeling-in
- چيله تاک يا محور Arbor
- د خاوري فاسفورس ازموینه PI soil test
- د خاوري د پوتاشيم ازموینه K soil test
- ابتدايي يا لومړنۍ ساقي يابن راگي Primo cane
- نکل ساقي يابن راگي Floricane
- په قطارونو کې سره (کود) ورکول Banded fertilizer
- په خپراه ډول سره سره (کود) ورکول Broadcast fertilizer
- له یخنی و هني څخه مخنیوی کول Frost protection
- د سیم بندی شبکه Trellis
- نازکه ساقه يابن راگه Cane
- څو کلن Perennial
- دوه کلن Biennial

Small fruits وري ميوي د خوراكي ميوو څخه عبارت دي چي په وړو څو كلنو نباتاتو باندې توليديږي يا منځته راځي.

A. د وري ميوي انتخاب اوبټاكنه څلور فكتورونو پواسطه متاثره كيدلى شي: ستاسې د كورنۍ اندازه، د شخصي خونې ترچيخ ، په لاس كې لرونكى ځمكه، او د ميوي د استفاده كولو لپاره تعين كونكي فكتورونه دا دي چي څه شى بايد څرگت كړل شي.

B. د وري ميوي غوښتل شوى ميوه بايد له كور سره نژدې وي او دښه نمل ويستل شوى او حاصل وركونكي خاوري لرونكي وي.
1. د لمر كاملو وړنگو ته دي غوره والى وركول شي .

C. د كورنيو وړو ميوو لپاره بايد د نياگيو هغه نوعي انتخاب كړل شي چي د لوړ كيفيت لرونكي وي كه چير د خوراك لپاره تازه وي او يا هم كنسروا كيږي او يا د دواړه موخو لپاره ورڅخه استفاده كيږي.

1. د نوعوټاكنه يا انتخاب د وخته د موسم په منځ يا اخر د موسم كې به د تازه ميوو حاصل د اوږدي مودي لپاره مهيا كړي.

2. له څو نوعو څخه استفاده كول د كاميابه حاصل په ضمانت كولو كې مرسته او كومك كوي .

. اکثریت نهال های د وړو میوو اکثره نیلگي د خو کلونو لپاره خپل لومړنی خُای اشغالوي. نو په دي بنا د غوښتل شوي خُای د خاوري حاصل ورکوني تدریجي زیاتونه وړاندیز شوي ده. یو کال یا دوه کاله مخکنی طرحه کول کولی شي چي همدارنگه د هرزهگیاوو په کمولو کي مرسته وکړي..

A. م وړي میوي په هغه خُای کي بکت کړئ چي قطاري محصولات په هغه خُای کي د یوه یا دوه کالو لپاره بکت کړل شوي وي.

1. د ۱۴۰ لیتره سري(کود) تطبیق کول چي بنه ورسته شوي وي، په هر ۹ متر مربع کي د اوړی په موسم کي یا هم په منی کي د نیلگیو د بکت کولو څخه دمخه عضوي مواد او غذایی عناصر د نیلگیو د بکت په بستر کي علاوه کولی شي.

2. کمپوست او تجزیه شوي پلبي هم کولی شي چي په دي برخه کي بنی وي.

B. ټولي وړي میوي د ۵،۵ نه تر ۷،۵ پي ایچ **PH** کي په بنه ډول سره نمو کولی شي.

۱- د نیلگیو دکبنت کولو څخه تر دمخه باید چي خاوره د پي ایچ د تشخیص لپاره تر ازملینت لاندې ونیول شي او که د پي د اصلاح یا غوره کولو لپاره کومه اړتیا شتون ولري هغه باید چي سرته ورسیري.

C. هغه وخت چي نباتاتو ته لاسرسي شتون ولري نو هغوي بايد چي **heeled-in** کرل شي. .

1. **Heeling-in** عبارت له دي څخه ده چي نباتاتو ته په يوه ژوره کنده کي قرار ورکول شي ترڅوچي د هغوي لوڅي رينډي پوښ کرل شي او د بکت کولو تر وخته پوري يو د بل په څنگ کي وساتل شي.

2. نباتات بايد د ۰ نه تر ۵ درجو د سانتيگرید تودوخه کي وساتل شي.

3. کله چي نباتات **heeled-in** کرل شو هغه بايد چي اوبه کرل شي او تر هغه وخته پوري چي ساحه د بکت کولو لپاره آماده کرل شي په سوري کي ساتل کيدلی شي.

4. د رينډو له وچيدلو څخه مخنيوی وکړئ.

D. د نیلگیو دکښت کولو او فاصله ورکولو شرایط له وړو میوو د نوعو سره یوځای کوم چي کښت کرل کيږي توپیر یا فرق کوي.

1. تور تمشک یا Raspberries چي د ځمکني توتانو څخه یوه نوعه ده د اوږی په لومړیو کي تخيږي او په مختلفو رگونو لکه سور، زير، ارغواني او تور منځته راځي. .

a. د ځمکني تورو توتانو او ارغواني توتانو د ویروسي ناروغی په دلیل سره باید تقریباً ۱۸۰ متره وړاندې له سرو نوعو د توتانو څخه کښت کرل شي. .

2. د یو کلنو نباتاتو کښت کول چي له ویروسي ناروغیو څخه خالي وي د پسرلی په لومړیو کي توصیه کيږي. .

a. سره ځمکني توتان د ۵ نه تر ۸ سانتي متره د خپل لومړی ژوروالی نه پهښکته اندازه کومه چي يي په قوریه کي درلوده، او تور او ارغواني ځمکني توتان تقریباً ۳ سانتي متره ژور له خپلي پخوانی اندازې څخه کښت کرل کيږي. .

b. یو یا دوه لیتره اوبه د هر یوه په محوطه کي تر استفادې لاندې ونیسی.

c. د سره یا تمشک ځمکني توت له کښت یا کرنې څخه وروسته هغه د ۲۰ نه تر ۳۰ سانتي مترو په اندازې سره پري کړی. .

d. د تور او ارغواني ځمکني توتانو نازکه ساقی یاښراگی باید د ځمکي له سطحې

3. د تور توت بکت کول په د پسرلی په لومړیو کې غوره پایله ورکوي.

a. د فاصلې پریخودل د تاک په تړلو او پالنې د سیستم په برخه کې تر استفادې لاندې نیول کیږي

b. د شاه توت یا تور توت ډیری نیغی نوعی کولی شي چې په غیر له کوم کومک کونکی څخه نمو وکړي، د هغوي په منځ کې فاصله د ۱،۲۵ نه تر ۱،۵ مترو پوري او په قطارونو کې ۲،۵ نه تر ۳ مترو پوري جلا والی په نظر کې نیول کیږي..

c. نباتات په همغه ژوروالی کې بکت کړی چې په قوریه کې درلودل او د هغې پورتنی برخه پري کړی ترڅو چې د نبات قد په اندازه د ۱۵ سانتی مترو ورسیري. .

4. د اگورو بڼت کول د کورونو د

باغونو لپاره مشهور دي ..

a. د اگورو نوعي د گڼست میاشتی

له لومړیو یا هم د اکتوبر میاشتی

له منځ څخه پوځوالی ته رسیږي.

په دي وجه د تازه میوو لپاره

اوږد موسم تهیه کوي.

b. نباتات د هغه ځای څخه لږ څه

ژور بڼت کړي کوم چي په قوریه

بڼت کړل شوي وو ..

c. د نباتاتو په منځ کي فاصله ۲،۵

متره جلا کړئ او د قطارونو په

منځ کي فاصله د ۲،۵ مترو نه

زیاته جلا کړئ. .

d. همدا چي نباتات نمو کوي نو

دوي د تکیه کیدونکی لپاره لکه

سیم بندی او چیلو ته ضرورت یا

اړتیا پیدا کوي. .

- **Trellises** . يا د سيم بندي شبکه له دوه يا دري سيمو څخه عبارت ده چي درلگيو په منځ کي فاصله او يا اوسپنيزي ستني يو له بل څخه وړاندي ساتي.

Arbors يا د تاكونو محور منحنی رلگینی تکیهگانی دی چي ستاسی په باغ کی سویری او جذابیت مهیا کوی یا منخته راوری.

. د وړو میوو ساتل شامل دي په، د هرزه‌ګیاوو کنترول، ملچ کول، سره (ګود) ورکول، اوبه کول، د یخنی و هنی کنترول، بساخ پري کول او د آفاتونو کنترول کوي. .

A. د هرزه او بي کاره‌ګیاوو کنترول کول په وړو میوو کې پير مهم دي او د هرزه‌ګیاوو لري کول د بیل پواسطه خني وختونه ضرور پکېنل کيږي. .

1. د وړو میوو څخه د هرزه‌ګیاوو لري کول د بیل پواسطه باید متوجه وسو چې بیل سطحې ووخو او ریني متضرري نه نه کړو او له ۸ نه تر ۱۰ سانتي مترو ژور بیل ونه وهو.

2. کله چې نیلګیو ریني وز غلولي نو بیا د تور پلاستیک پواسطه یا هم عضوي ملچونه لکه وبلنه، د اري بور او یا هم د لرګی وړي هټي ملچ کرل شي یا پري وپېنل شي. .

3. ملچ کولو ډيري زيات فايدي لھښتي لري.

- a. د هر زنگياوو نمو ودروي، چي په رقابتي وټگه له خاوري
خخه معدني مواد او رطوبت ته کموالی ورکوي. .
- b. د خاوري رطوبت ساتي، د باران نفوذ زياتوي او ککاليدني ته
کموالی ورکوي. .
- c. هر کال د يو شانته محصولاتو لپاره په کمي اندازي سره
نايتروجن ته اړتيا لري
- d. ډيري وختونه د تاک قويوالي او حاصل په غير له غذايي
عناصرو د زياتوالي خخه ساتي او يا ورته زياتوالي ورکوي
ددي لپاره چي دا عناصر د ملچ د ورستيدو پواسطه تهيه کيږي.
.

B. د اخستل شوی خاوري از مینس تونه مخکي د نیلگيو دکبنت کولو څخه باید چي د سري (کود) تطبيق د کرنيز بستر د اماده کولو په وخت کي رهنمايي کرل شي .

1. د خاوري **PI** از مويڼه هغه از مويڼه ده چي د فاسفورس د شتوالی لپاره صورت نیسي .

2. د **K** از مويڼه په خاوره کي د پوتاشيم (**K20**) اندازي د معلومولو لپاره سرته رسيري .

3. هغه خاوري چي د **PI** از مويڼه يي لوړه وي (**۵۰** او له هغي څخه پورته) او د **K** از مويڼه يي لوړه (**۳۰۰** او له هغي څخه پورته) وي نو يواځي نايتروجني سري (کود) ته اړتيا لري.

4. سره(کود) د پسرلی په لومړیو کی په هر یوه قطار کی یاهم په
خپاره شکل سره استعمال کری. .

.a Banded fertilizer یا سره(کود) ورکول په
قطارونو کی یوازی په قطارونو کی صورت نیسی په داسی حال کی
چی په خپاره شکل سره سره(کود) ورکول **broadcast fertilizer**
دکنت پختوله ساحه کی صورت نیسی. .

.b په خپاره ډول سره سره(کود) ورکولو منفي پایله دا کیدلی شي چی
هرزگیایوی په قطارونو کی را شنی شي.

C. اوبه د وړو میوو د تولید لپاره اساسي د کامیابی اصل دی له دي کبله اوبه کول د باران د طبیعي اندازې پوره اړه لري. .

1. ناکافي رطوبت ددي سبب کيږي چي توتان له معمول څخه واره شي، له وخته وروسته پاڅه شي، مزه يي لږه او رنگ د میو تور شي.

2. دري سانتي متره اوبه په یوه اونۍ کي غښتل شوي دي څخه د طبیعي باران د لاري وي يا هم اوبه کول وي.

3. اوبه همدارگه کولی شي چي د یخنی وهنې frost څخه مخنیوی وکړي..

.a frost protection د اوبو پاشلو د عملي استعمال په هغه وخت په ځمکه کې دې چې د نبات د سطحې د حرارت درجه یوې درجې د سانتیگرید ته په کېت کېدونکې ځای کې او یا هم د باغ لپاره د یخ وهنې د ضرر څخه د مخنیوي لپاره مېنځته شي .

.b . خپل په خپله اوبه شیندونکې په متواتر او دوامدار شکل سره کار کوي ترڅو چې هغه یخ چې په نباتاتو کې تشکیل شوی دی ویل کړي ددې لپاره چې کله هم یخ جوړېږي نو له خپل ځان څخه حرارت خوشي کوي چې شیان د اوبو او یخ سره د تماس په وخت کې گرموي . .

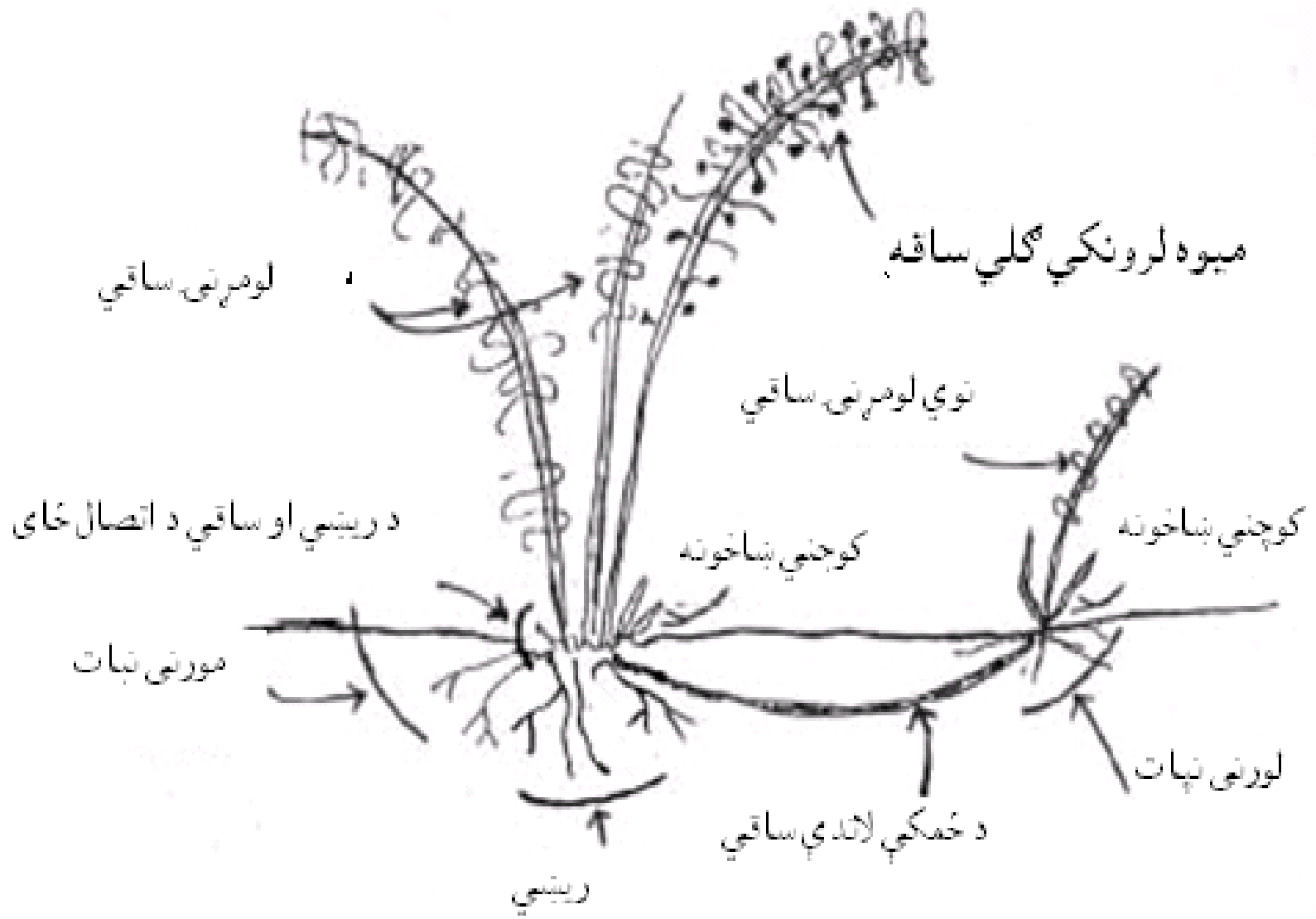
C. که چیري د اوبو اندازه زیاته وي او جوانه یا تیغه یي پینځلي وي او له یخ سره پریښودل شي جواني یا تیغي د حرارت درجه تقریباً صفر به پاتي شي.
A. د حرارت په صفر درجه کي معمولاً ضرر جواني یا تیغي ته نه متوجه کیږي او دا چي د گل د انساجو ضرر مند کیدل عموماً په منفي دوه درجي د سانتیگرید کي پیل کیږي .

D. بن‌اخ پري کول د نبات د بن‌اخونو له پري کولو څخه دي چي د محصول د اندازې او کيفيت د تنظيم لپاره او د هغي د نمو کولو لپاره سرته رسيري. .

1. دوپټئيزو نباتاتو نوعي يا د اغزي لرونکو نوعو يا Brambles (تور توت او تور تمشک) نازکه جواني يا تيغي او ساقې هر کال له رينو او تاجونو يا د رينو د اتصال ځای څخه او ساقې اتصال ځای څخه نمو کوي.
2. ميوه يوازي په هغه بن‌اخونو توليديري چي يو کال پري تير شوی وي. .

- . ساقه لومړنۍ ساقې **primo canes** يابن‌راگي يو کلني رويشي ساقې دي چي د اوږي په جريان کي ډير پېچتکۍ سره نمو کوي. او په مني کي او کله چي ژمي وي نکل په تيغه کولو پيل کوي.
- ii. گل کونکي ساقې يابن‌راگي **flori canes** دوه کلني ساقې يابن‌راگي دي چي گلونه منځته راوړي او ميوه توليدوي .

3. ريشي او تاجونه يا crown (د ريشي او ساقي د اتصال خأى) خو
كلن دي په دي معني سره چي دوي نباتاكلو كلونو لپاره ژوندی
پاتي كيږي او په ژمي كي خوب كوي. .

4. منخ خالي ساقي يا نازكه ساقي دوه كلني دي په دي معني سره چي
دوي يو كال ژوند كوي. .

a. په يوه كلنه لپنه لرونكي ساقي په جواني باندي ميوه د دوهم كال په جريان
كي توليديږي. له دي وروسته په تدريج سره وچيږي او له د حاصل له
اخستني څخه وروسته په تيزی سره مري.

b. دابنځ غورخونكي د ځمكي له سطحې سره يو شان پري كړی. .

5. دويته نيزو نباتاتو پري كول همدارگه شامل دي په ددوي تربيه
كول د پايي په سيستم كي يا هم د سيم د شبكي په سيستم كي چي
تاسي انتخاب كړي ده. .

a. ددي لپاره چي وپتئيز نباتات پري بن و دل شي په غير له دي نه چي
بنځونه يي پري كړل شي د زړولرگيو د انبار كيدو سبب كيږي او
بي حاصله كيږي چي حاصلاتو ته كموالی وركوي.

E. د آفاتو کنترول کول د لاندې څو عواملو پوري

مربوطيږي . .

1. د نبات د کرنې يا څښونې لپاره د مناسبې ځای ټاکنه.
2. د ناروغيو په مقابل کې د مقاومو نوعو څخه استفاده کول .
3. د صحت لرونکو او سالمو نیلګيو پيږودل.
4. د زراعتي بڼو او حفظ الصحوي شرايطو څخه استفاده کول..

تکرار النديز

1. د وړو میوو د یوه باغ د احیا کولو د پلان په خاطر د ځمکې او میوي ټاکنې پوهه.
2. ددې تشریح او روښانه کول چې په څه ډول سره وړي میوي آماده او بکټ کولی شو.
3. د وړو میوو د نیلګیو ساتنه تر بحث لاندې نیول.